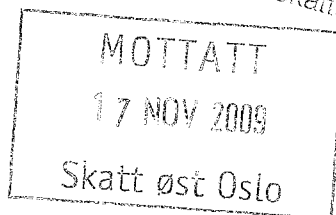

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Sendes uten følgeskriv
fra Finansdepartementet
skattelovavdelingen

Finansieringsselskapenes forening
Postboks 2330, Solli
0201 OSLO

Deres ref
JFH/TA

Vår ref
08/6613 SL VSp/rla

Dato
16.11.2009

Bilforhandleres formidling av lån - Merverdiavgift

Vi viser til brev 23. desember 2008 hvor Finansdepartementet blir bedt om å vurdere hvorvidt nærmere beskrevne låneprovisjoner er unntatt fra merverdiavgift.

Departementet har kommet til at faktum slik det beskrives i henvendelsen, omfattes av unntaket i merverdiavgiftsloven 1969 (mval.) § 5b første ledd nr. 4 (mval. 2009 § 3-6).

Nedenfor følger en nærmere vurdering av saksforholdet.

Sakens bakgrunn

Medlemsbedriftene i Norges Bilbransjeforbund (NBF) formidler lån og leasingavtaler mellom sine kunder og medlemsbedriftene i Finansieringsselskapenes Forening (FINFO). Fra henvendelsen hitsettes:

"Når en kunde er interessert i å kjøpe en bil, vil forhandleren normalt spørre om han alt har ordnet finansiering. Er kunde interessert i et lånetilbud, vil forhandleren innhente nødvendig informasjon og oversende denne, gjerne elektronisk, til en eller flere av sine samarbeidspartnere. Det er finansieringsselskapene som foretar kredittvurderingen og som er ansvarlige for utstedelse av lånedokumenter.

Det er nettopp fordi hvert enkelt av FINFOs medlemmer foretar en selvstendig (og derved ulik) kredittvurdering og rentefastsettelse at bilforhandlerne ikke inngår eksklusivitetsavtaler. Kravet til kontantandel, sikkerhet (utover pant i bilen) og pris, vil variere mellom finansieringsselskapene. En erfaren bilselger vil vite hvilket finansieringsselskap som i en gitt situasjon vil gi best pris og/eller stille færrest

Postadresse
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 40
postmottak@fin.dep.no

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 807

Skattelovavdelingen
Telefon 22 24 44 31/33
Telefaks 22 24 95 11

tilleggsvilkår. Økt krav til kontantandel eller tilleggssikkerhet vil forsinke innvilgelse av kreditt og/eller medføre avslag. Forsinkelser og ikke minst avslag på kreditt vil i praksis medføre at salg ikke finner sted. Følgelig foreligger det derfor flere reelt sett forskjellige tilbud som bilforhandleren kan velge om han vil fremlegge for kundene sine enten enkeltvis eller samlet. Etter vår oppfatning er nettopp dette et kjennetegn på formidling, slik formidlingsbegrepet er fremstilt i den senere tids administrative avgjørelser.”

I brev 20. desember 2001 slo Oslo Fylkesskattekontor fast at slik låneformidling var unntatt merverdiavgift, jf. mval. § 5b første ledd nr. 4 bokstav b. Borgarting lagmannsretts dom 15. april 2008 (Redcats) og Finansdepartementets omgjøringsvedtak 8. mai 2008 i klagenemndssak nr. 5741 har imidlertid medført at NBF og FINFO er i tvil om hvordan regelverket er å forstå. Bakgrunnen for dette er at i Redcats-saken og Finansdepartementets omgjøringsvedtak kom man til at formidling av lån i disse konkrete tilfellene ikke var å anse som ”finansieringstjenester”, jf. mval. § 5b første ledd nr. 4 bokstav b. NBF og FINFO hevder imidlertid at begge disse tilfellene gjelder et annet faktum, og dermed ikke kan ses som en tilsidesettelse av fylkesskattekontorets uttalelse fra 2001.

Til forskjell fra Redcats-saken og departementets omgjøringsvedtak viser NBF/FINFO særlig til at det ikke er vanlig å innta klausuler om eksklusivitet (dvs. at formidleren har bundet seg til å formidle lån på vegne av en långiver) i denne bransjen. Dessuten pekes det på at i de avtaler som inngås med NBFs og FINFOs medlemmer er kredittvedtaket knyttet til kjøp av en bestemt bil. Dette vil være i motsetning til ved kontokjøp, som er kredittkjøp der kjøpesummen helt eller delvis dekkes på grunnlag av avtale mellom kjøperen (kontohaveren) og kredittyteren om løpende kreditt (kontokredittavtale). I slike tilfeller vil kreditten også kunne benyttes til andre formål.

Finansdepartementets vurderinger

Spørsmålet er hvorvidt låneformidlingsavtalene til NBFs og FINFOs medlemsbedrifter, slik de blir fremlagt i henvendelsen, er av slik art at de utgjør tjenester som er unntatt merverdiavgift, jf. mval. § 5b nr. 4 bokstav b.

For å avgjøre om det foreligger avgiftsplikt må det foretas en konkret vurdering av de aktuelle tjenestene, og denne vurderingen må ta utgangspunkt i tjenestens art. Nedenfor vil departementet redegjøre for sin forståelse av mval. § 5b første ledd nr. 4 bokstav b og låneformidling. Deretter vil vi gi vårt syn på det konkrete tilfellet som NBF/FINFO har lagt frem.

a) Forståelsen av mval. § 5b første ledd nr. 4 bokstav b - låneformidling

Unntaket for finansielle tjenester følger av mval. § 5b første ledd nr. 4 (mval. 2009 § 3-6), jf. Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) – Merverdiavgiftsreformen 2001. I Ot.prp. nr. 2 avsnitt 7.2.5.5 står det at låneformidling omfattes av unntaket for finansielle tjenester. Hva som nærmere menes med låneformidling er ikke definert i merverdiavgiftloven eller forarbeidene til denne.

I Ot. prp. nr. 2 (2000-2001) punkt 6.2.7.1 står det imidlertid noe generelt om hva som menes med formidlingstjenester, for eksempel slik at "(B)egrepet formidlingstjenester er et vidt begrep som i denne sammenheng omfatter mellommannsvirksomhet av forskjellig art." I samme lovproposisjon står det også at unntaket for finansielle tjenester generelt må avgrenses mot rene tjenester av administrativ, økonomisk og juridisk art. Likeledes at unntaket må avgrenses mot andre avgiftspliktige tjenester, slik som for eksempel markedsføring.

Videre har Finansdepartementet i fortolkningsuttalelse 15. juni 2001 nevnt som eksempel at en "(E)iendomsmeglers formidling av lån i kredittinstitusjon er derfor unntatt avgiftsplikt." Departementet anser at en slik formidling av lån i forbindelse med kjøp av fast eiendom kan sammenlignes med formidling av lån i forbindelse med kjøp av bil eller andre løsøreobjekter.

Departementet vil oppsummere ovennevnte ved å peke på at ved vurderingen av hva som anses som unntatt låneformidling må det tas utgangspunkt i tjenestens art, og i ikke hvem som yter eller mottar låneformidlingen. Formidling kan utgjøre mellommannsvirksomhet av forskjellig art, og kjernen i slik virksomhet vil være at formidleren aktivt bringer partene sammen og gjerne blir betalt per kunde/låneavtale. Denne tjenesten må imidlertid avgrenses mot avgiftspliktige tjenester slik som rådgivning, administrasjon og markedsføring.

Videre vil vi peke på at dersom det er tale om en sammensatt tjeneste - som består av flere elementer - må det vurderes hva som utgjør hovedytelsen eller det dominerende elementet i tjenesten. Dette innebærer at dersom formidlingselementet utgjør hovedytelsen, vil hele tjenesten være unntatt avgiftsplikt. Dersom formidlingselementet er underordnet (avgiftspliktige) elementer, slik som rådgivning, administrasjon og markedsføring, vil hele tjenesten være avgiftspliktig. Det avgjørende for avgiftsplikten ved en sammensatt tjeneste er dermed hvilke elementer som anses å utgjøre hovedytelsen.

b) Vurdering av det konkrete tilfellet som NBF/FINFO har lagt frem

Departementet anser at låneformidlingsavtalene til NBFs og FINFOs medlemsbedrifter, slik de blir fremlagt i henvendelsen, er av slik art at de utgjør tjenester som er unntatt merverdiavgift, jf. mval. § 5b første ledd nr. 4 bokstav b.

I henvendelsen vises det enkelte forhold som departementet finner grunn til å kommentere nærmere:

Det ene forholdet er hvorvidt låneformidleren, i dette tilfellet bilforhandleren, ikke må ha en selvstendig interesse i låneavtalens innhold for at låneformidlingen skal anses unntatt. Etter departementets oppfatning er det ikke noe i veien for at låneformidleren har en interesse i at en låneavtale faktisk blir inngått. Dette vil jo gjerne være en

forutsetning for salget av biler og dessuten en forutsetning for utbetaling av provisjon til låneformidleren (som skjer per låneavtale). Indirekte vil en formidler derfor også kunne ha interesse i avtalens innhold, ettersom avtalevilkårene kan påvirke hvorvidt det faktisk inngås (mange) avtaler eller ikke. Formidleren må imidlertid ikke tilgodeses i selve avtalen eller være en part i avtalen.

Videre når det gjelder spørsmålet om eksklusivitet, dvs. at formidleren har bundet seg til å formidle lån på vegne av en långiver, mener departementet at dette ikke kan utelukke at det foreligger unntatt låneformidling. En eksklusivitetsavtale mellom en långiver og bilforhandleren kan imidlertid bidra til å redusere forhandlerens mellommannsrolle, men det vil ikke utelukke at tjenesten samlet sett likevel må anses som en unntatt låneformidlingstjeneste.

Når det gjelder formidling av kreditt innenfor fastsatte kredittrammer (kontokjøp), i motsetning til kreditt knyttet til kjøp av et enkelt objekt (i dette tilfellet bil), mener departementet at dette heller ikke kan utelukke at det foreligger unntatt låneformidling. Det er i begge tilfeller tale om formidling av et lån/kreditt, og typen lån kan i denne sammenheng ikke spille noen avgjørende rolle.

Når det gjelder forholdet til Redcats-saken (LB-2007-66694 Utv. 2008 s. 975) behandlet lagmannsretten her grensen mellom unntatt låneformidling og avgiftspliktige tjenester, slik som markedsføring. Departementet mener imidlertid at denne saken skiller seg fra bilforhandlerens formidling av lån.

Selv om det i begge tilfeller kan sies å være tale om en om en sammensatt tjeneste (som består av flere elementer), var formidlingselementet i Redcats-saken underordnet andre avgiftspliktige elementer i tjenesten som administrasjon, rådgivning og markedsføring. Dette i motsetning til i denne saken.

Det vises også til lagmannsrettens uttalelse i Redcats-saken om at det helt sentrale i avtaleforholdet mellom Redcats og långiveren var at sistnevnte skulle få tilgang til Redcats kundelister. Etter departementets oppfatning reduserer dette Redcats sin mellommannsfunksjon, som altså etter en konkret vurdering ble ansett å være underordnet. I henvendelsen fra NBF/FINFO opplyses det i denne forbindelse at *"(D) et forhold at man helt kan utelukke at provisjonen utbetales for at finansieringsforetaket skal få tilgang til bilforhandlerens kunderegister og derved mulighet til å finansiere nye, fremtidige kjøp, viser etter vårt syn at det i hvert fall i disse tilfellene ikke kan være tale om markedsføring slik begrepet må forstås i merverdiavgiftsloven."*

Samlet sett anser derfor departementet at låneformidlingsavtalene til NBFs og FINFOs medlemsbedrifter, slik de blir fremlagt i henvendelsen, er av slik art at de utgjør tjenester som er unntatt merverdiavgift, jf. mval. § 5b nr. 4 bokstav b. Departementet

bekrefter dermed fylkesskattekontorets oppfatning i brev 20. desember 2001 til FINFO.

Med hilsen

Elisabeth Berge e.f.o
avdelingsdirektør

Vegard Spiten
lovrådgiver

Gjenpart: Skattedirektoratet